

MODÜL 22

ŞART CÜMLELERİ - II. / *CONDITIONAL SENTENCES - II.*

İçindekiler / Contents

	<u>sayfa</u>
1. -DIysE/-(y)DIysE	1
2. -mİşsE	5
3. -DIysE/-mİşsE diye	8
4. Karışık alıştırmalar / <i>Mixed exercises</i>	9

BÖLÜM 1: (Eğer) -DIysE/-(y)DIysE

ÖRNEK KONUŞMA

- Sevinç : İşin bitti**yse** sinemaya gidelim mi?
 Attila : Tamam. Hangi filme gidelim?
 Sevinç : Ben ne zamandır "Gönül Yarası'na" gitmek istiyordum. Ona gidelim mi?
 Attila : Ama ben o filmi gördüm.
 Sevinç : Bilmiyordum. Eğer onu gördü**ysen** biz de başka filme gideriz.
 Attila : En iyisi gazeteye bakıp karar verelim.
 Sevinç : Güzel.

ÖRNEK CÜMLELER

- Bilgisayardaki işin bitti**yse** biraz da ben çalışabilir miyim?
- Yağmur durdu**ysa** yola çıkabiliriz.
- Umarım kütüphaneden aldığım kitabı kaybetmemişimdir. **Eğer** kaybettiy**sem** ücretini ödemem gerekecek.
- Eğer** komşu biz yokken çiçeklere su vermedi**yse** hepsi kurumuştur.
- Yaptıklarınıza pişman oldu**ysanız** hemen gidip ondan özür dileyin.
- Arzu hala tıptan mezun olamadi**ysa** bundan sonra pek olabileceğini sanmıyorum.
- İlk problemi çözemedi**yseniz** bari ikincisini çözmeye çalışın.
- Serdar geçen hafta hastaydi**ysa** / hasta idi**yse** niçin ona hiç uğramadınız?

ALİŞTIRMALAR

- A. Aşağıdaki durumları "Eğer....-DIysE" kullanarak özetleyin.
Summarize the situations described below using "Eğer....-DIysE."

Örnek:

Postanenin kapanıp kapanmadığını bilmiyorsunuz. Neyse ki postanenin kapısının önünde posta kutusu var.

Eğer postane kapandıysa mektubu posta kutusuna atacağım.

1. Yemeğin pişip pişmediğini bilmiyorsunuz. Pişince sofraya oturacaksınız.
2. Arkadaşınızın tatilden dönüp dönmediğini bilmiyorsunuz. Dönünce onu ziyaret edeceksiniz.
3. Sınıfınızı geçip geçmediğinizi bilmiyorsunuz. Geçince tatile gitmek için uçak biletinizi alacaksınız.
4. Hademe toplantının bitip bitmediğini bilmiyor. Bitince toplantı odasına girip temizleyecek.
5. Başbakan kömür işçilerinin grev kararı verip vermediklerini bilmiyor. Ama grev başlayınca istifa etmeye kararlı.
6. Fotoğrafçı çektiği fotoğrafların iyi çıkıp çıkmadığını bilmiyor. Sonuçları görünce sergi açıp açmayacağına karar verecek.
7. Yeğeninizin düğününün geçen hafta olup olmadığını bilmiyorsunuz. Telefon edip tebrik etmeniz lazım.
8. Çocuğunuzun ateşi var ama grip olup olmadığını bilmiyorsunuz. Ertesi gün doktora götüreceksiniz.

- B. Bir piyangodan size aşağıdaki hediyelerden birinin çıktığını öğrendiniz. Daha hangisi olduğunu bilmiyorsunuz ama hepsine tek tek bakıp neler yapabileceğinizi hayal ediyorsunuz. Örneğe bakın ve benzer cümleler yapın.
You learned that you won one of the gifts listed below from a lottery. You do not yet know which gift you won but you are already making plans about each one of them. Look at the example and form similar sentences.

Örnek:

Piyangodan dünyanın herhangi bir yerinde iki hafta tatil *çıktıysa* / *kazandıysam* Bermuda Adaları'na gitmek isterim.

1. Dünyanın herhangi bir yerinde iki hafta tatil
2. Beş yüz bin lira ...
3. İki kişilik küçük bir uçak ...

4. İsteddiğiniz herhangi ünlü biriyle tanışma imkanı ...
5. Bir filmde oynama imkanı ...
6. İsteddiğiniz bir mağazadan otuz beş bin liralık alışveriş yapma imkanı ...
7. Size değil ama sizin seçtiğiniz bir hayır kurumuna verilmek üzere iki yüz bin lira ...

C. Romantik bir insan mısınız? Aşağıdaki sorulara mümkün olduğunca dürüst cevaplar verin ve daha sonra toplam puanınızı aşağıdan bulun. (Ama testi çok ciddiye almayın.)
Are you a romantic person? Try to answer the following questions as honestly as possible and then find what your total score means from the chart below. (But don't take the test too seriously.)

Romantik bir insan mısınız?

1. Hiç aynı anda iki kişiye birden aşık oldunuz mu? Eğer aşık ol _____ 2 puan.
2. Hiç Danielle Steele romanı okudunuz mu? Eğer oku _____ 2 puan.
3. "Titanic" filmi bir defadan fazla seyrettiniz mi? Eğer seyret _____ 2 puan.
4. Evinize hiç dantelli yatak örtüsü, yastık ya da perde aldınız mı? Eğer al _____ 3 puan.
5. Hiç mum ışığında yemek yediniz mi? Eğer ye _____ 1 puan.
6. Sevdiğiniz birini görmek için bütün diğer işlerinizi bir kenara bıraktınız mı? Eğer bırak _____ 3 puan.
7. Hiç kır çiçekleri topladınız mı? Eğer topla _____ 1 puan.
8. Hiç sevdiğiniz kişiyle bir İtalyan lokantasına gidip kemancıyı masanıza çağırdınız mı? Eğer çağır _____ 2 puan.
9. Sevdiğiniz kişiye ipek eşyalar hediye ettiniz mi? Eğer et _____ 1 puan.
10. Julio Iglesias'ın bütün konserlerine gittiniz mi? Eğer git _____ 3 puan.

Sonuçlar:

0-7 puan arası	:	Hiç romantik bir insan değilsiniz.
8-13 puan arası	:	Orta derecede romantik bir insansınız.
14-20 puan arası	:	Çok romantik bir insansınız.

Ç. Şimdi siz bir anket hazırlayın. Aşağıdaki özelliklerden birini ya da kendi istediğiniz bir konuyu seçebilirsiniz.

Now you prepare a questionnaire. You can select one of the personality traits listed below, or you can use another category of your choice.

enerjik
kültürlü
dürüst
cimri
spora düşkün
sosyal

nazik
eliaçık
utangaç
modaya düşkün
politikayla ilgili

D. Aşağıdaki boşluklara “-(y)dIysE” kalıbını ya da “**idiyse**” sözcüğünü yerleştirin.
Fill in the blanks with either the form “-(y)dIysE” or the word “idiyse.”

Örnek:

Özcan geçen hafta hasta **idiyse** / hastay**dıysa** bana niçin haber vermedi?

1. O mutfakta gördüğümüz hayvan ya fare değil de, sıçan_____?
2. Annen eskiden Fransızca öğretmeni_____ niçin onunla hiç Fransızca çalışmıyorsun?
3. Dün evinde yediğimiz eğer kamplumbağa çorbası_____ çok kızarım. Bize niçin daha önce söylemedin?
4. O yediğimiz baklavalara bayat_____ hiç şaşmam. Bir haftadır buzdolabında duruyordu.
5. Geçen sene o ucuza aldığın yüzük hakiki altın değil_____ şaşırma. O fiyata hiçbir yerde altın yüzük bulunmaz.
6. O zamanlar öğrenci_____ bize niçin hiç okumadığını anlatmıştı?
7. Dedem gençliğinde asker_____ bunu niçin bizden saklamaya çalışıyor?
8. Annemlerin hiç kendi evleri olma_____ bile hep güzel evlerde oturmuşlardır.

BÖLÜM 2: -mIşsE

ÖRNEK KONUŞMA

- Merih : Mustafa tatilden döndü mü acaba?
Belgin : Bilmiyorum. Niçin sordun?
Merih : Dön**müşse**, akşam yemeğe çağırırım.
Belgin : İyi fikir.

ÖRNEK CÜMLELER

1. **Eğer** sınıfımı geçmişsem, büyük bir parti vereceğim.
2. Çamaşırlara bir bakabilir misin, lütfen? **Bitmişse**, makinadan çıkarabilir misin?
3. Çocukların hiç sesi çıkmıyor. **Eğer uyumuşlarsa**, üstlerini örtüp ışıklarını da kapatabilir misin?
4. **Eğer** hastanın ateşi düşmüşse, artık kolundan serumu çıkarabiliriz.

ALİŞTIRMALAR

- A. Arkadaşınız her şeyi kendine dert ediyor. Onu nasıl teskin edersiniz?
Your friend worries too much about everything. How can you calm him/her down?

Örnek:

A: Raporumu bulamıyorum. Ya kaybetmişsem?

B: **Kaybetmişsen**, yenisini hazırlarız.

1. A: Ben öğle yemeğindeyken oğlumun okulundan aramışlar. Ya hastalandıysa?
B: _____ gider okuldan alırız.
2. A: Evsahibi bizimle konuşmak istiyormuş. Ya kirayı artırdıysa?
B: _____ yeni bir daire ararız.
3. A: Cüzdanımı bulamıyorum. Ya düşürdümse?
B: _____ belki biri bulup getirir.
4. A: Midem çok ağrıyor. Ya ülser olduysam?
B: _____ doktora gidip ilaç alırsın.
5. A: Arabamı park yerinde göremiyorum. Ya çalındıysa?
B: _____ polise haber veririz.
6. A: Patronum benimle konuşmak istiyormuş. Ya yaptıklarımı beğenmediyse?
B: _____ yeniden yaparsın.
7. A: Dün falıma bakan kadın ya hakiki falcı değildiye?
B: _____ bir daha bir başkasına gidersin.
8. A: Duydun mu? Van'da deprem olmuş. Ya kocamın memleketi Bingöl'de de olduysa?
B: _____ haberlerde söylerler. İstersen haberleri açıp dinleyelim.

B. Aşağıdaki sorulara cevap verin.
Answer the following questions.

Örnek:

Kuaföre gitmeniz gerektiğini nasıl anlarsınız?
Saçlarım çok uzamışsa kuaföre gitmem gerektiğini anlarım.

1. Eve hırsız girdiğini nasıl anlarsınız?
2. Siz yokken oğlunuzun evde çılğın bir parti verdiğini nasıl anlarsınız?
3. Siz yokken yine aynı oğlunuzun son model arabanızı kullandığını nasıl anlarsınız?
4. Bir buçuk yaşındaki kızınızın sizden gizli çikolata yediğini nasıl anlarsınız?
5. Eşinizin yaptığınız yemeği sevmeyişini nasıl anlarsınız?

C. Aşağıdaki durumlarda neler yaparsınız?
What would you do under the conditions described below?

Örnek:

Siz evde yokken birisi evinize girmiş.
Eğer ben evde yokken birisi evime girmişse hemen polisi çağırırım.

1. Birisi en yakın arkadaşınız ile ilgili çirkin bir dedikodu çıkarmış.
2. Üç yaşındaki kızınız siz mutfakta çalışırken salondaki duvarlara mum boyaları ile resimler yapmış.
3. Kızıla boyattığınızı sandığınız saçlarınız aslında sarıya boyanmış.
4. Temizleyiciye verdiğiniz paltonuz çekmiş.
5. Eşiniz size haber vermeden o gece için on kişiyi yemeğe davet etmiş.
6. Hiç sevmeyişiniz bir sınıf arkadaşınız çalıştığınız şirketin müdür yardımcısı olmuş.
7. Oğlunuz yüzme yarışmalarında sonuncu olmuş.
8. Çok sevdiğiniz bir fincan kırılmış.
9. Büyük oğlunuz binicilik sınavını verememiş.
10. Türkiye’de içki içmek yasak olmuş.

BÖLÜM 3: -DIYS/-MIŞS diye

ÖRNEK KONUŞMA

Handan : Niçin halının altına bakıyorsun?

Gül : Küpemin tekini kaybettim de, halının altına düştüyse diye bakıyorum.

Handan : Aaa. Ben de biraz evvel bir küpe buldum. Kimin diye merak ediyordum.

Gül : Ne güzel!

ÖRNEK CÜMLELER

1. Kazadakilere birşey olduysa diye polis hemen ambulans çağırdı.
2. Ben evde yokken birisi mesaj bırakmışsa diye telesekreterimi kontrol ettim.
3. Arkadaşıma doğum gününden önce kart attım. Ama o gün eğer kart hala eline geçmemişse diye bir de telefon ettim.
4. Eğer duymadıysan diye söylüyorum, Ayşe nişanlanmış.

A. Aşağıdaki durumları "-DIYS/-MIŞS diye" kalıbını kullanarak tek bir cümle halinde yazın.
Write the situations described below in a single sentence using the form "-DIYS/-MIŞS diye."

1. Akşamüzeri işten eve dönüyorsunuz. Evde süt olup olmadığını ya da kalıp kalmadığını bilmiyorsunuz. Şimdi bakkaldan süt alıyorsunuz.
2. Ev arkadaşınız çok geç kaldı. Kaza geçirip geçirmediğini merak ediyorsunuz. Hastanelere telefon ediyorsunuz.
3. Sabah olduğunda kar yağmış olduğunu farkettiliz. Okulların tatil edilip edilmediğini bilmiyorsunuz. Radyoyu dinliyorsunuz.
4. Kredi kartınızı bir türlü bulamıyorsunuz. Çalınıp çalınmadığını da bilmiyorsunuz ama şirkete telefon edip haber veriyorsunuz.
5. Dün gece yağmur yağdı. Bu sabah ise hava sıfırın altında. Yolların buz tutmuş olabileceğini düşünüp arabanızı dikkatli kullanıyorsunuz.
6. Arkadaşınız akşam sizi ziyarete gelecek. Yemek yiyip yemediğini bilmiyorsunuz. Birşeyler hazırlıyorsunuz.

BÖLÜM 4: Karışık alıştırma /Mixed exercise**TARTIŞMA SORULARI:**

Aşağıdaki durumlarda ne hissedersiniz? Neler yaparsınız? Cevaplarınızı bu konuda öğrendiğiniz kalıpları kullanarak hazırlayın.

How would you feel under the conditions described below? What would you do? Prepare your answers using the forms you learned under this topic.

1. Berberiniz/Kuaförünüz saçınızı hiç beğenmediğiniz bir şekilde kesti.
2. Kediniz/Köpeğiniz siz evde yokken değerli bir vazonuzu kırmış.
3. Tatilinizi geçireceğiniz oteldeki memur önceden arayıp yer ayırttığınız halde rezervasyon yapmayı unutmuş.
4. Bir arkadaşınızdan bir günlüğüne ödünç aldığınız arabaya gece siz uyurken birisi çarpıp kaçmış.
5. Ya da araba siz uyurken çalınmış.
6. Bir tanıdığınız sizin hakkınızda tatsız bir söylenti çıkarmış.
7. Sizden sonra işe başlayan birini sizin amiriniz yaptılar.